

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3396

Vragen van de leden **Jasper van Dijk** en **Van Leeuwen** (beiden SP) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de sloop van de oude havenloodsen in Amsterdam Zeeburg*. (Ingezonden 17 juli 2009)

1

Hoe oordeelt u over het feit dat het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Zeeburg in Amsterdam een deel van de historische havenloodsen en de douanesteiger aan het slopen is en de loodsen wil vervangen door kantoren en een hotel?¹

2

Bent u bereid het dagelijks bestuur van het stadsdeel Zeeburg op te roepen te stoppen met de sloop van de loodsen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wilt u dat per direct doen?

3

Deelt u de mening van de Stichting Cuypersgenootschap dat deze loodsen «waarschijnlijk het laatste restant van havenloodsen uit het 19de-/20ste-eeuwse Amsterdam» zijn?² Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u van mening dat deze loodsen behouden moeten blijven omdat «zij in feite de completering vormen in de verschillende types gebouwen uit de geschiedenis van het gemeentelijk entrepot langs de Zeeburgerkade»?²

4

Zijn er overeenkomsten tussen de Zeeburgse havenloodsen in

Amsterdam en Tuindorp Vreewijk in Rotterdam, waarvan u zei dat u de monumentenstatus niet zal afwijzen «op grond van het argument dat het gebouwen van vóór 1940 zijn»?³ Zo ja, welke overeenkomsten zijn er?

5

Acht u het mogelijk dat de historische havenloodsen monumenten zijn die «over het hoofd zijn gezien bij eerdere inventarisaties»?⁴ Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is daarvan de consequentie?

6

In hoeverre is uw bewering «dat de reeds beschermde monumenten uit deze periode een voldoende representatief bestand vormen in het register»⁵ vol te houden, als er havenloodsen worden gesloopt met «zonder meer enkele waardevolle cultuur- en bouwhistorische aspecten», zoals «de inmiddels zeldzaam geworden typologie, de functionele en stedenbouwkundige relatie met de naastgelegen en tot woningen omgebouwde pakhuizen en de welhaast klassieke houtbouwconstructie (...)»⁶?

7

Bent u bereid om, vooruitlopend op het door u aangekondigde nieuwe aanwijzingsbeleid voor monumenten vóór 1940⁷, met spoed de monumentale status van de havenloodsen te wegen, ook omdat nog niet alle monumenten die voor bescherming in aanmerking komen

zijn aangewezen? Wilt u daarbij rekening houden met uw voornemen een nieuw «contextueel monumentenbeleid» te ontwikkelen, waarin de omgeving een rol speelt, net als de verhouding tot de natuur, het gebruik en de sociale context?⁸

8

Bent u bereid op zeer korte termijn zelf een bezoek te brengen aan de havenloodsen in Zeeburg, voordat deze verder worden gesloopt, om u te vergewissen van de historische waarde?

¹ http://www.zeeburg.nl/actueel/nieuws_0/2009/juli_2009/voorbereidingen

² Aanvraag Stichting Cuypersgenootschap, 11 mei 2009.

³ Handelingen Wijziging van de Monumentenwet, 11 juni 2008, 95-6717

⁴ Memorie van Toelichting, 31 345, nr. 3, blz 8.

⁵ Memorie van Toelichting, 31 345, nr. 3, blz 5.

⁶ Commissie voor de bezwaarschriften van het Ministerie van OCW, 17-11-2008.

⁷ Handelingen Wijziging van de Monumentenwet, 11 juni 2008, 95-6715.

⁸ Handelingen Wijziging van de Monumentenwet, 11 juni 2008, 95-6716.

Antwoord

Antwoord van minister **Plasterk** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 5 augustus 2009)

1

Van het stadsdeel Zeeburg heb ik begrepen dat het bij het besluit tot sloop en nieuwbouw de

cultuurhistorische aspecten zorgvuldig heeft meegewogen. Daarvoor heeft het stadsdeel het Bureau Monumenten & Archeologie (BMA) om advies gevraagd.

2

De bestuurlijke keuze om tot nieuwbouw over te gaan ligt bij het stadsdeel.

3

Nee, omdat in Amsterdam onder meer op het NDSM-terrein en aan het Entrepotdok 19de/20ste eeuwse loodsen als rijksmonument zijn beschermd.

4

Nee, bij tuindorp Vreewijk gaat het om een compleet stedenbouwkundig complex dat zal worden aangewezen als beschermd stadsgezicht. Het complex wordt beschouwd als een mijlpaal in de geschiedenis van de Nederlandse stedenbouw, ontworpen door de bekende architecten Granpré Molière en Piet Verhagen. Bij Zeeburg gaat het om enkele objecten die onderdeel vormen van een gemeentelijk depot, dat al sterk aan verandering onderhevig is geweest. De Raad voor Cultuur heeft in haar advies toegelicht dat de loodsen niet van een dergelijke betekenis zijn dat een bescherming als rijksmonument te rechtvaardigen is, zoals bij tuindorp Vreewijk wel het geval is.

5

Nee, gelet op de adviezen van de Raad voor Cultuur en stadsdeel Zeeburg acht ik dat niet mogelijk. Het stadsdeel heeft in 2002 advies gevraagd aan het Bureau Monumenten en Archeologie Amsterdam over de monumentwaardigheid van de loodsen. Daarnaast heb ik een in 2006 ingediend verzoek om tot aanwijzing als rijksmonument van de havenloodsen over te gaan in mei 2008 afgewezen. De Raad voor Cultuur en stadsdeel Zeeburg adviseerden negatief op dat aanwijzingsverzoek. Op 11 mei 2009 heeft het Cuypersgenootschap bij het stadsdeel de gemeentelijke monumentstatus voor de loodsen en de steiger aangevraagd. Het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel is voornemens om op 11 augustus 2009 hierover een besluit te nemen.

6

In Nederland zijn circa 190 loodsen als rijksmonument beschermd. Het gaat daarbij om diverse typen met

verschillende constructies en met een representatieve geografische spreiding.

7

Nee, omdat ik in mei 2008 reeds besloten heb om de loodsen niet als rijksmonument aan te wijzen. De Raad voor Cultuur en stadsdeel Zeeburg adviseerden niet tot aanwijzing over te gaan omdat de havenloodsen te weinig architectuurhistorische waarde hebben om een monumentenstatus te rechtvaardigen. De nieuwe, omgevingsgerichte, benadering van de Modernisering Monumentenzorg, leidt niet tot een herziening van deze afwijzing. Met de Modernisering Monumentenzorg wil ik waarborgen dat gemeenten bij planvorming alle lokale waarden, waaronder monumenten, in kaart brengen en tegen elkaar afwegen. Dit proces vindt plaats onafhankelijk van een eventuele aanwijzing tot rijksmonument.

8

Ik ben bekend met de havenloodsen in Zeeburg. De loodsen nu bezoeken zal daarom geen meerwaarde opleveren.